

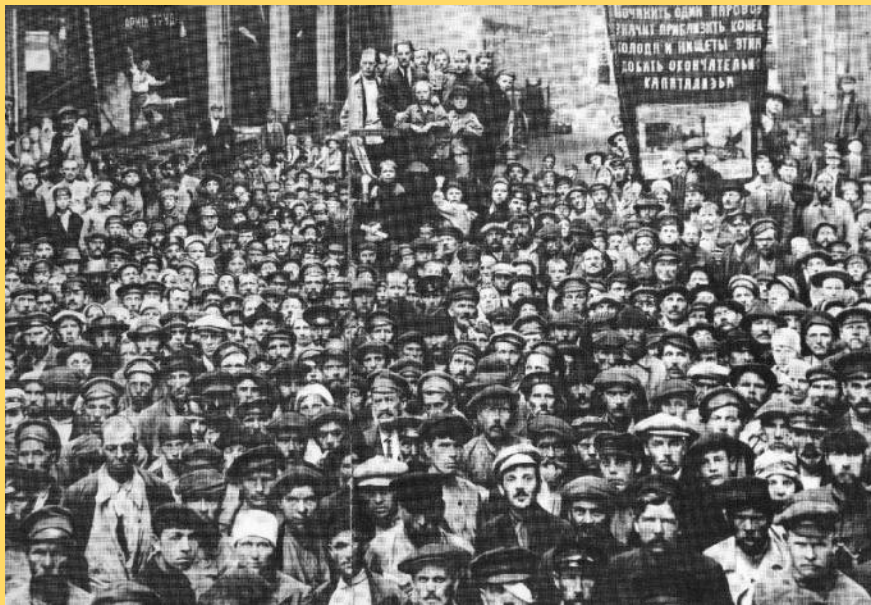
De opbouw van het socialisme in de Sovjet-Unie

De socialistische planeconomie

De planeconomie in de Sovjet-Unie

Wat voorafging

1. De situatie na de Oktoberrevolutie (1917-1918)
2. Het oorlogscommunisme (1918-1921)
3. De Nieuwe Economische Politiek (NEP) (1921-1924)

De planeconomie in de Sovjet-Unie

Wat voorafging

1. De situatie na de Oktoberrevolutie (1917-1918)
 - De economische situatie was rampzalig na de overwinning van de Oktoberrevolutie(deelname imperialistische oorlog, latente burgeroorlog)
 - “De strijd voor graan is de strijd voor het socialisme”
Arme boeren organiseren zich in dorpscomités voor de verdeling van de grond en het verzamelen van levensmiddelen

De planeconomie in de Sovjet-Unie

Wat voorafging

2. Het oorlogscommunisme (1918-1921)

- Burgeroorlog en buitenlandse interventies
- Hongersnood (zelf kannibalisme)

De planeconomie in de Sovjet-Unie

Wat voorafging

2. Het oorlogscommunisme (1918-1921)

- Levensmiddelen worden aangeslagen
- Arme boeren blijven de SU trouw
- Industrie ligt plat: productie in 1921 = 3% van 1914

De planeconomie in de Sovjet-Unie

Wat voorafging

3. De Nieuwe Economische Politiek (NEP) (1921-1924)

- Na de overwinning mag men het communisme niet meer aanhouden (armoede communisme)
- Zekere vrijheid voor de producenten
 - Arme boeren en middenklasse betalen belastingen in nature – rest van de productie kunnen ze zelf verhandelen
 - Kapitalisten en industriëlen kunnen productie opnieuw opstarten
- Staatskapitalisme
- Socialistische bedrijven

De planeconomie in de Sovjet-Unie

Wat voorafging

3. De Nieuwe Economische Politiek (NEP) (1921-1924)

- Wie gaat winnen?
- De socialistische staat
 - Steunt de socialistische bedrijven
 - Neemt de staatsbedrijven in handen van kapitalisten terug over
 - Onteigening van de NEP bedrijven (afsterven van de NEP)
 - Ondersteuning van de verdelings coöperatieven
 - Overgang naar productie coöperatieven

De planeconomie in de Sovjet-Unie

1. De discussie over de socialistische planeconomie

Twee stromingen hebben zich verzet tegen deze keuze

1.1. De Trotskistische stroming

“De overwinning en opbouw van het socialisme in één land is onmogelijk. Alleen de revoluties in meer ontwikkelde kapitalistische landen kunnen de Sovjet-Unie redden...”

“Linkse” slogans verbergen pessimisme

Objectief saboteert deze stelling de opbouw van het socialisme

De planeconomie in de Sovjet-Unie

1. De discussie over de socialistische planeconomie

Twee stromingen hebben zich verzet tegen deze keuze

1.2. De stroming van Boucharin

“Kapitalisme en socialisme moeten zich versmelten”

“Verrijk u”

Objectief versterkt deze oriëntatie het kapitalisme in de Sovjet-Unie en leidt ze naar het herstel van het kapitalisme en de greep van het imperialisme op het land

De planeconomie in de Sovjet-Unie

1. De discussie over en voorbereiding van de planeconomie
 - December 1925: XIV Partijcongres
665 + 641 afgevaardigden vertegenwoordigen
643.000 leden + 445.000 kandidaten
 - Vaststelling: de economie heeft zich grotendeels hersteld, maar de SU blijft een achterlijk boerenland (2/3 van de productie is landbouwproductie).

De planeconomie in de Sovjet-Unie

1. De discussie over en voorbereiding van de planeconomie

- Taak: van de SU een industriële natie maken.
Kan niet zonder de collectivisatie van de landbouw.
- Zich steunen op de arme boeren en midden – boeren tegen de koelakken (rijke grootgrondbezitters).

De planeconomie in de Sovjet-Unie

1. De discussie over en voorbereiding van de planeconomie
 - Oppositie verwerpt deze oriëntatie en stelt voor: SU moet steunen op de landbouw (rijke boeren) en de verkoop van grondstoffen aan het buitenland. Industriële producten kopen in het buitenland.
 - Standpunt van de partijleiding haalt meerderheid.
 - De partij gaat de discussie aan met de partijafdelingen van Leningrad (sterke oppositie stromingen)

De planeconomie in de Sovjet-Unie

1. De discussie over en voorbereiding van de planeconomie
 - Hoe de industrialisatie aanpakken?
Discussie van 1926 tot en met 1927
 - Tekorten:
 - Sterk verouderde industrie en oude technieken
 - Economie is te zwak om de noden te leningen

De planeconomie in de Sovjet-Unie

1. De discussie over en voorbereiding van de planeconomie

● Objectieven:

- Zware industrie ontwikkelen
- Nieuwe industrieën nodig (machinebouw, automobielconstructie, chemiefabrieken, elektrische centrales, ...)
- Wapenindustrie (verdedigen van de SU)
- Tractoren en landbouwmachines om over te gaan van de kleine naar de industriële productie

De planeconomie in de Sovjet-Unie

1. De discussie over en voorbereiding van de planeconomie

- Waar moet het geld vandaan komen?
 - Buitenlandse leningen aangaan is bijna onmogelijk
 - Plundering van derde wereld (kolonies) onmogelijk
 - Eigen socialistische kapitaal accumulatie

De planeconomie in de Sovjet-Unie

1. De discussie over en voorbereiding van de planeconomie

- Kapitaal accumulatie is mogelijk
 - Land in handen van de staat.
 - De staat controleert de landbouwproductie.
 - Banken in handen van de staat.
 - Schulden (van Tsarisme) worden niet betaald.
 - Bedrijven en industriële productie in handen of gecontroleerd door de staat.
 - Handel in handen van de staat (winst, geen deficit)

De planeconomie in de Sovjet-Unie

1. De discussie over en voorbereiding van de planeconomie

- Kapitaal accumulatie is mogelijk
 - Geleide economie
 - Winsten worden opnieuw geïnvesteerd.
 - Geen concurrentie (verspilling van arbeid en producten).
 - Geen eigenaars en rijken die parasiteren op de arbeid van de werkers en de toenemende rijkdom van het land.

De planeconomie in de Sovjet-Unie

1. De discussie over en voorbereiding van de planeconomie
 - In de loop van 1927 worden deze objectieven gediscuteerd in geheel de partij.
 - De discussie is zeer hevig
 - Uiteindelijk zijn 724.000 partijleden voor het voorstel van het Centraal Comité, 4000 tegen (< 1%)
 - Aanhangers van de oppositie (Zinowjew) worden uit de partij gesloten omdat ze zich niet willen neerleggen bij de meerderheid. Na zelfkritiek komen ze terug in de Partij na het XV Partijcongres.

De planeconomie in de Sovjet-Unie

1. De discussie over en voorbereiding van de planeconomie

- Oktober 1927: XV partijcongres
898 + 771 afgevaardigden vertegenwoordigen
887.233 leden + 348.957 kandidaten
- XIV partijcongres
665 + 641 afgevaardigden vertegenwoordigen
643.000 leden + 445.000 kandidaten

De planeconomie in de Sovjet-Unie

1. De discussie over en voorbereiding van de planeconomie

● Vaststellingen:

- De toestand in de landbouw had het peil van voor de eerste wereldoorlog nog niet bereikt.
- Slechts 1/3 van de graanoogst werd aan de steden verkocht. Dit bracht de industrialisatie in gevaar.

De planeconomie in de Sovjet-Unie

1. De discussie over en voorbereiding van de planeconomie

- Wie zal winnen? Socialisme of kapitalisme?
- Dilemma:
 - Steunen op de collectiviastie en de arme boeren
 - en de koulakken?

De planeconomie in de Sovjet-Unie

1. De discussie over en voorbereiding van de planeconomie

- Wie zal winnen? Socialisme of kapitalisme?
- De tegenstand is groot
 - Koulakken saboteren de collectivisatie
Klassenstrijd aangaan op het platteland ten voordele van de arme boeren en de midden boeren.
 - Verdedigers van het oude regime en het kapitalisme saboteren de industrie bv in het Donetz bekken.

De planeconomie in de Sovjet-Unie

1. De discussie over en voorbereiding van de planeconomie
 - Wie zal winnen? Socialisme of kapitalisme?
 - De tegenstand is groot
 - Oppositie binnen de partij is sterk
 - Twee strekkingen: de aanhangers van Trotsky en de aanhangers van Boucharin.

De planeconomie in de Sovjet-Unie

1. De discussie over en voorbereiding van de planeconomie
 - Wie zal winnen? Socialisme of kapitalisme?
 - De internationale situatie verslechterd.
 - Westen wil de SU isoleren.
 - In het Oosten bedreigt Japan de SU in China .

De planeconomie in de Sovjet-Unie

1. De discussie over en voorbereiding van de planeconomie
 - Het XV congres keurt het eerste vijf jarenplan van 1928-1933 goed
 - 65 miljard roebel worden geïnvesteerd in de industrie, het verkeer (spoorwegen, kanalen, banen) en in de landbouw.

De planeconomie in de Sovjet-Unie

2. Het eerste vijfjarenplan 1928-1933

- De arbeiders en boeren worden gemobiliseerd
- Enthousiasme van de jeugd aangewakkerd
- Socialistische wedijver wordt aangemoedigd
- Combinatie van
 - Morele prikkels (motivatie)
 - Materiële prikkels (premies)
- Nadruk op ontwikkeling van nieuwe industriële zones

De planeconomie in de Sovjet-Unie

2. Het eerste vijfjarenplan 1928-1933

- Nadruk op ontwikkeling van nieuwe industriële zones in Siberië omwille van:
 - nabijheid van grondstoffen
 - verwijderd van de bedreigde grenzen
 - noodzaak ontwikkeling van het achterland

De planeconomie in de Sovjet-Unie

2. Het eerste vijfjarenplan 1928-1933

- Nadruk op ontwikkeling van nieuwe industriële zones in Siberië VB **Magnitogorsk**

De planeconomie in de Sovjet-Unie

2. Het eerste vijfjarenplan 1928-1933

● Eerste successen

- Collectivisatie (op vrijwillige basis) kent begin van succes
 - Mechanisatie van de landbouw (TMS)
 - Nieuwe gronden worden ontgonnen
 - Boeren hangen niet meer af van de koelakken (krediet, zaadgoed, ...)

De planeconomie in de Sovjet-Unie

2. Het eerste vijfjarenplan 1928-1933

● Eerste successen

- 1928: 1.390.000 ha bebouwd door de kolchozen
- 1929: 4.262.000 ha bebouwd door de kolchozen
- Objectief is 15.000.000 ha in handen van de kolchozen brengen – waaronder een groot deel nieuw ontwikkeld landbouwgronden.
- Groepen arme boeren treden nu toe ipv individueel
- Midden boeren beginnen voordelen van kolchozen te zien en treden toe

De planeconomie in de Sovjet-Unie

2. Het eerste vijfjarenplan 1928-1933

- Vergelijking met andere landen wat betreft de industriële productie voor de periode: 1929-1933
 - SU + 20%
 - VS - 65 %
 - GB - 86 %
 - Duitsland - 66%
 - Frankrijk - 77%

De planeconomie in de Sovjet-Unie

2. Het eerste vijfjarenplan 1928-1933

- Het kapitalisme zat in de greep van de grootste economische crisis ooit.
- De vooruitgang in de SU enthousiasmeert de werkers van de wereld.
- Kapitalisme en imperialisme zoeken een uitweg in fascisme en oorlog

De planeconomie in de Sovjet-Unie

3. De collectivisatie van de landbouw

- De klassenstrijd verhevigt op het platteland
 - Arme boeren eisen de verdwijning van de koelakken als klasse.
 - Arme boeren nemen zelf het initiatief, ze nemen de grond af van de koulakken en verdrijven hen.

De planeconomie in de Sovjet-Unie

3. De collectivisatie van de landbouw

● Opgang van de collectivisatie

● 1927

Koelakken produceren 130 miljoen poed

Kolchozen en sovchozen produceren 35 miljoen poed

● 1929

Kolchozen en sovchozen produceren 400 miljoen poed

waarvan 130 miljoen poed voor de markt.

● 1930

Kolchozen en sovchozen produceren 400 miljoen poed voor de markt.

De planeconomie in de Sovjet-Unie

3. De collectivisatie van de landbouw

- De strijd tegen de koelakken
 - Tot 1929: beperken van de koelakken
 - Hogere belastingen
 - Verplichte graanlevering aan een opgelegde prijs
 - Beperking van het grondbezit
 - Beperking van het aantal loonarbeiders

De planeconomie in de Sovjet-Unie

3. De collectivisatie van de landbouw

- De strijd tegen de koelakken
 - Vanaf 1930: liquidatie van de koelakken als klasse
 - Intrekken van pachtwet
 - Verbod op loonarbeid
 - Confiscatie van vee en machines

De planeconomie in de Sovjet-Unie

3. De collectivisatie van de landbouw

- Liquidatie van van de koelakken was een beweging van onderuit.
 - Het was de uitschakeling van de grootste en wreedste uitbuiters klasse.
- Collectivisatie bracht de bieren op de socialistische weg,
- Het versterkt het socialisme op het platteland
- Kans op een herstel van het kapitalisme verkleind

De planeconomie in de Sovjet-Unie

3. De collectivisatie van de landbouw

- “Duizeling van succes” 2 maart 1930
 - De regel vrij vrijwilligheid wordt geschonden
 - Gedwongen collectivisatie vooral van middelboeren
 - De collectivisatie is veel te algemeen, zo worden de woningen, de moestuin ook gecollectiviseerd
 - Reactie: boeren doden hun vee
 - Omdat ze hun dieren niet willen afstaan
 - Ofwel omdat ze menen dat de kolchoze nu voor alles ging zorgen.

De planeconomie in de Sovjet-Unie

3. De collectivisatie van de landbouw

- De collectivisatie wordt GEDEELTELIJK terug geschroefd.
- Na rectificatie is nodig.
Werken in de diepte (zie verder)

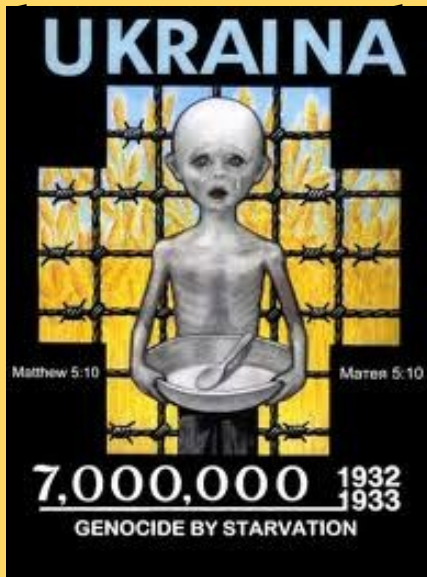

De planeconomie in de Sovjet-Unie

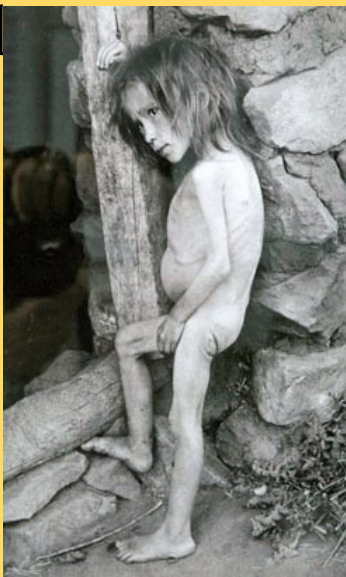
3. De collectivisatie van de landbouw

- Hongersnood, holodomor en holocaust van 1932-1934?

Het Westen nam de anti-communistische propaganda van de Nazi's over de zoonamde

en volle

in d

De planeconomie in de Sovjet-Unie

3. De collectivisatie van de landbouw

- Collectivisatiebeweging was een vorm van burgeroorlog
 - Eeuwenoude tegenstellingen barsten uit
 - Het was vooral een beweging van onderuit
 - Veel landbouwproducten en vee werden vernietigd
 - De Partij was zwak:
3/1000 communisten op het platteland
slechts 23.000 cellen
 - Hongersnood was ook het gevolg van droogte en tyfus epidemie

De planeconomie in de Sovjet-Unie

3. De collectivisatie van de landbouw

- Partij komt tussen
 - Politiek (zie hoger)
 - Waar voedseltekort was en honger werd geleden werd voedsel aangevoerd

De planeconomie in de Sovjet-Unie

4. Het vijf jarenplan in vier jaar

- Juni 1930 XVI partijcongres
1.268 en 891 afgevaardigden vertegenwoordigen
1.260.874 leden en 771.609 kandidaten
- De verhouding industrie/landbouw 53/47
- 1927 (XV congres) geheel productie = 102% van 1914
1930 (XVI congres) geheel productie = 180% van 1914

De planeconomie in de Sovjet-Unie

4. Het vijf jarenplan in vier jaar

“We staan aan de vooravond van de verandering van een agrarisch land in een industrie land”

“Arbeid wordt een zaak van eer, van roem, van heldenmoed”

De planeconomie in de Sovjet-Unie

4. Het vijf jarenplan in vier jaar

- Nuchter en zakelijk blijven
 - De SU staat nog sterk achter op het buitenland

BV Gietijzer 5,5 miljoen ton in de SU

13,4 miljoen ton in Duitsland

10,4 miljoen ton in Frankrijk

De planeconomie in de Sovjet-Unie

4. Het vijf jarenplan in vier jaar

- Nuchter en zakelijk blijven
 - Niet idealiseren
 - Veel verspillingen en slachtoffers door gebrek aan ervaring, kennis (zie getuigenissen van buitenlandse experts en gespecialiseerde arbeiders)
 - Enorme opofferingen werden gevraagd voor accumulatie
 - Gebrek aan productie en verdeling van consumptiegoederen
 - Grote hoeveelheid van graan- en andere landbouwproductie uitgevoerd. Strikt minimum bleef (op bepaalde momenten) maar over voor de bevolking

De planeconomie in de Sovjet-Unie

4. Het vijf jarenplan in vier jaar

- Kwantitatieve vooruitgang mag gebrek aan kwaliteit niet verdoezelen.
- Techniek blijft zwaar ten achter.
 - Mag niet worden overgelaten aan burgerlijke experts.
 - Communisten moeten zich de techniek eigen maken.
- Bureaucratie bestrijden
 - Beheer moet efficiënt zijn
 - Communisten moeten persoonlijke verantwoordelijkheid nemen en mee het bedrijf beheren

De planeconomie in de Sovjet-Unie

6. Bilan van het eerste vijf jarenplan

- Meest objectieven worden in vier jaar (en soms korter gehaald), in 1932 ipv 1933
- Bilan
 - SU is geen agrarisch land meer
 - Kapitalisme is verdwenen in de industriële sector
 - Koulakken vernietigd als klasse
 - Beginnende welvaart op het platteland
 - Geen werkloosheid meer
 - Betere levensvoorwaarden (7 uren werkdag, 6 uren in de zware industrie)

De planeconomie in de Sovjet-Unie

5. De collectivisatie grotendeels voltooid

- Stand van zaken in **1934**
 - Eerste stappen is gezet en de fouten aangepakt
 - Tweede stap moet nadruk leggen op kwaliteit
- $\frac{3}{4}$ van alle boerenbedrijven zijn gecollectiviseerd alsook 90% van de landbouwgrond
- 281.000 tractoren en 32.000 pikdorsers
- Voldoende graan om de steden te bevoorraden en de broodbonnen af te schaffen

De planeconomie in de Sovjet-Unie

6. Het Congres van de overwinnaars 1934

- Januari 1934: XVII Partijcongres
 - 1.225 en 736 leden afgevaardigden vertegenwoordigen
 - 1.874.488 leden en 935.298 kandidaten
- Overwinning
 - 99% van de industrie is gesocialiseerd
 - 90 % van de landbouw productie is in handen van de kolchozen en de sovchozen

De planeconomie in de Sovjet-Unie

6. Het Congres van de overwinnaars 1934

- Een lang en moeilijke was was afgelegd sinds 1921
 - Patriarchale bedrijven
 - Autarchie
 - De koelakken heersen over het platteland
 - Kleine warenproductie en klein handel
 - Groot deel van de industrie is in handen van de kapitalisten
 - Staatskapitalisme (concessies)
 - Zwakke socialistische sector

De planeconomie in de Sovjet-Unie

6. Het Congres van de overwinnaars 1934

- Herleving van het kapitalisme blijft mogelijk
 - Een deel van de productie is nog in privéhanden
 - Macht van de oude ideologie
 - Druk vanuit het buitenland
- Beheer door en controle van de werkers moet bureaucratie tegengaan en terugdringen
- Opletten voor hoogmoed

De planeconomie in de Sovjet-Unie

6. Het Congres van de overwinnaars 1934

- Objectieven van het tweede vijfjarenplan worden door het Congres bevestigd
Nadruk op industrialisatie van het platteland
 - Mechanisatie van de landbouw (MTS)
 - Aantal PK' verhogen van 2,25 miljoen naar 8 miljoen
- De oppositie maakt opnieuw zelfkritiek

De planeconomie in de Sovjet-Unie

7. Het socialisme in gevaar

- Buitenlandse dreiging: fascisme en oorlog
- Binnenlandse dreiging
- Zuiveringen dringen zich op (*zie andere les*)

De planeconomie in de Sovjet-Unie

8. De voltooiing van de socialistische opbouw 1937

- In de industrie (vergelijking 1929-1937)
 - Afname van industriële activiteit in het Westen: - 5 %
 - Toename in de Sovjet-Unie: + 428%
- Vergelijking tussen 1913 (Tsarisme) en SU (1937): 7 x
- “Techniek en kaders beslissen alles”
“Mens is meest waardevol kapitaal”
- Stachanow beweging
(gestart in het Donetz mijnbekken)

De planeconomie in de Sovjet-Unie

8. De voltooiing van de socialistische opbouw 1937

- In de landbouw
99 % gecollectiviseerd
Kolchozen en sovchozen

De planeconomie in de Sovjet-Unie

8. De voltooiing van de socialistische opbouw 1937

- In de landbouw, vergelijking 1913 1934
 - Bebouwde oppervlakte 105 milj 135 milj ha
 - Graan (in miljoen poed) 4.800 6.800
 - Katoen 44 54
 - Vlas 19 31
 - Suikerbiet 654 1.311
 - Plantaardige oliën 124 306
- Nog grote achterstand in de veeteelt

De planeconomie in de Sovjet-Unie

9. De Sovjet industrie tijdens de Tweede Wereldoorlog

De overwinning van de SU tegen het nazisme toonde de superioriteit van het socialistisch systeem op het terrein van:

- de politiek
- de moraal
- en de **economie**

Zonder planeconomie zou deze overwinning onmogelijk zijn geweest

De planeconomie in de Sovjet-Unie

9. De Sovjet industrie tijdens de Tweede Wereldoorlog

- De wapenproductie maakte al deel uit van het eerste vijfjarenplan – nadruk op zware industrie
- Op de vooravond en bij het begin van de oorlog
 - Omschakeling van de industrie; tractor wordt tank
 - Verplaatsing van de productie achter de Oeral
 - Politiek van de verbrande aarde

De planeconomie in de Sovjet-Unie

9. De Sovjet industrie tijdens de Tweede Wereldoorlog

- Vanaf 1943 overstijgt de oorlogsproductie van de USSR die van Duitsland, Italië, hun bondgenoten en de bezette gebieden Tsjecho-Slowakije, Frankrijk, België..
- Vele wapens van de Sovjets waren beter en eenvoudiger dan die van de Duitsers

De planeconomie in de Sovjet-Unie

9. De Sovjet industrie tijdens de Tweede Wereldoorlog

BV: De T 34 tank

De planeconomie in de Sovjet-Unie

9. De Sovjet industrie tijdens de Tweede Wereldoorlog

BV De Stalinorgels

De planeconomie in de Sovjet-Unie

9. De Sovjet industrie tijdens de Tweede Wereldoorlog

- De steun van de Verenigde Staten was nuttig maar niet beslissend
 - Leveringen van wapens
 - Overdracht technologie
- Het tweede front – de productie achter de oorlogslinies
was van even groot belang als die van het oorlogsfront
Er werden, ook daar, grote offers gebracht (vrouwen)

De planeconomie in de Sovjet-Unie

10. De Sovjet-Unie na de Tweede Wereldoorlog

- SU leverde de grootste bijdrage in de oorlog, 80%
- Meer dan 20 miljoen doden, miljoenen gewonden en gehandikaptten
- 60 % van de productie in de bezette gebieden was verwoest BV Donetzbekken
- 2.000 steden en 98.000 kolchozen en fabrieken verwoest (4 miljoen arbeiders/arbeidsters)

De planeconomie in de Sovjet-Unie

10. De Sovjet-Unie na de Tweede Wereldoorlog

- SU was uitgeput door de oorlogsinspanningen en verwoestingen
- Overgangperiode van oorlog naar vrede was erg moeilijk en chaotisch
 - Terugkeer van miljoenen soldaten naar het burgerleven
 - Terugkeer naar het westen van de Sovjet-Unie
 - Voedsel, verwarming en onderdak verzekeren in alle bevrijde gebieden: SU, Polen, oosten van Duitsland...
Sovjets leden honger voor de Duitsers in het oosten.....

De planeconomie in de Sovjet-Unie

10. De Sovjet-Unie na de Tweede Wereldoorlog

- Ondanks de eigen moeilijkheden ondersteunen ze de bevrijdingstrijd in de Derde Wereld

De overwinning van Mao en de bevrijding van China in 1949 is voor een deel te danken aan de steun van de Sovjet-Unië

De planeconomie in de Sovjet-Unie

10. De Sovjet-Unie na de Tweede Wereldoorlog

- Koude oorlog begint onmiddellijk na de wereldoorlog
- De Verenigde Staten en Groot-Britannië
 - Trekken het “Ijzeren gordijn” op
 - Ondermijnen de vredespolitiek van de Sovjet-Unie
 - Brengen West Europa onder de economische, politieke en militaire controle van de VS (Marshall plan, NAVO)

De planeconomie in de Sovjet-Unie

10. De Sovjet-Unie na de Tweede Wereldoorlog

- Koude oorlog begint onmiddellijk na de wereldoorlog
- De Verenigde Staten en Groot-Brittannië
 - Breken de macht van de Communistische Partijen in West Europa (BV door oprichten van vakbonden)
 - Veroorzaken burgeroorlog in Griekenland
 - Corrumperen Tito en Joegoslavië
 - Bedreigen de Sovjet-Unie met de atoombom

De planeconomie in de Sovjet-Unie

10. De Sovjet-Unie na de Tweede Wereldoorlog

- Koude oorlog begint onmiddellijk na de wereldoorlog
- De Verenigde Staten en Groot-Brittannië
 - Breken de macht van de Communistische Partijen in West Europa (BV door oprichten van vakbonden)
 - Veroorzaken burgeroorlog in Griekenland
 - Corrumperen Tito en Joegoslavië
 - Bedreigen de Sovjet-Unie met de atoombom

De planeconomie in de Sovjet-Unie

11. De Sovjet industrie na de Tweede Wereldoorlog

- Twee grote uitdagingen
 - Herstel van de economie en het dagelijkse leven
 - Vrede verzekeren (door bewapening)

De planeconomie in de Sovjet-Unie

11. De Sovjet industrie na de Tweede Wereldoorlog

- Herstel van de economie door een nieuw vijfjarenplan 1946-1950
 - In 1948 overtreft de productie die van 1940
 - Kolen + 23 %
 - Elektriciteit + 30 %
 - (vracht)wagens + 61 %
 - Machines + 54 %
 - In 1950
 - Industrie + 73
 - Consumptiegoederen – 23 % (moeilijke leven)

De planeconomie in de Sovjet-Unie

11. De Sovjet industrie na de Tweede Wereldoorlog

- Herstel van de economie door een nieuw vijfjarenplan 1946-1950

- Voorrang van de zware industrie omwille van nieuwe bewapening en bewapeningswedloop

- A -bom (1947) en H-bom
- Ruimtevaart (inter-continentale raketten)

Zonder de atoombom hadden de VS Noord Korea en China met Atoomwapens bestookt en was een Derde Wereldoorlog een feit geworden

De planeconomie in de Sovjet-Unie

11. De Sovjet industrie na de Tweede Wereldoorlog

De planeconomie in de Sovjet-Unie

11. De Sovjet industrie na de Tweede Wereldoorlog

- Het vijfjarenplan van 1951-56 moet levensstandaard opdrijven

Bedoeling

- Jaarlijkse productie toename + 12 %
- Consumptiegoederen + 68 %

Met prijsverminderingen tot gevolg

De planeconomie in de Sovjet-Unie

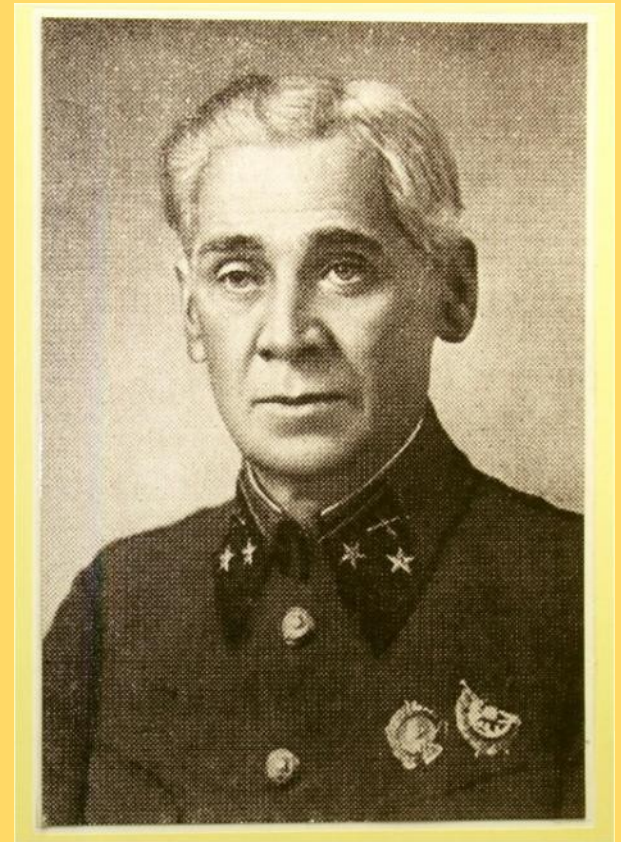
12. De Sovjet industrie na de dood van Stalin

- Ook de industriële politiek veranderde na de dood van Stalin. Toch kon de Sovjet-Unie nog jaren teren op de vroegere dynamiek van de Sovjet industrie, techniek en wetenschap

De planeconomie in de Sovjet-Unie

12. De Sovjet industrie na de dood van Stalin

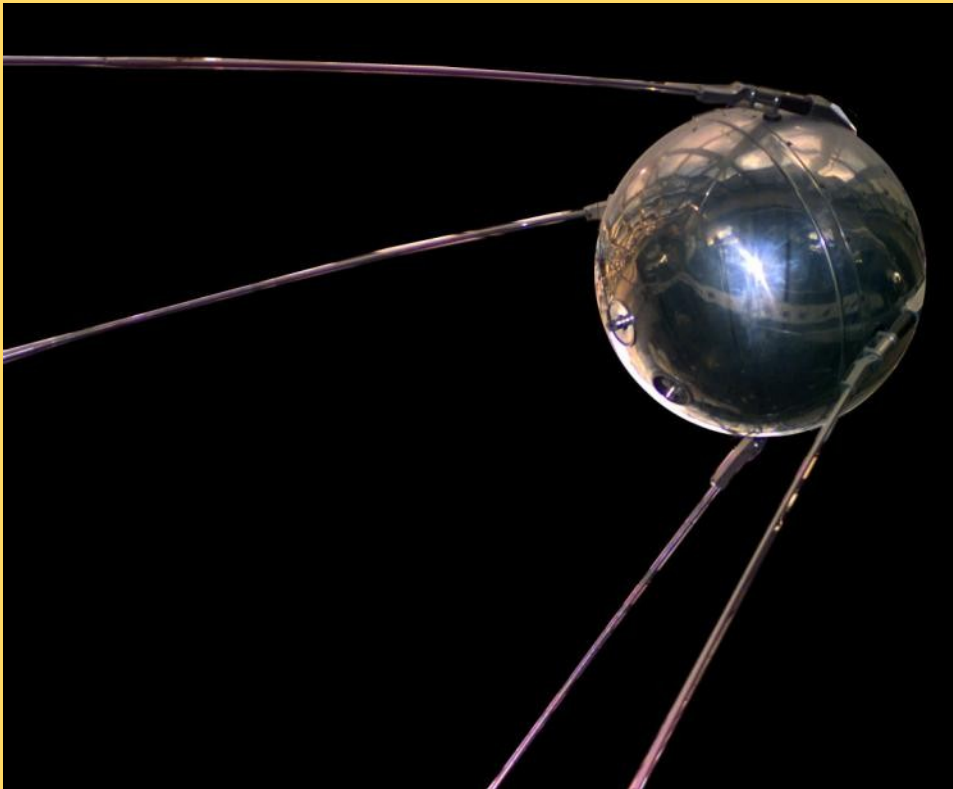
- AK 47 (1947)

De planeconomie in de Sovjet-Unie

12. De Sovjet industrie na de dood van Stalin

- Spoetnik (1957)

De planeconomie in de Sovjet-Unie

12. De Sovjet industrie na de dood van Stalin

- Vreedzaam gebruik kernenergie (kerncentrales, atoom ijsbrekers, ...)
- Zeer krachtige computers (Grosplan berekeningen)

De planeconomie in de Sovjet-Unie

12. De Sovjet industrie na de dood van Stalin

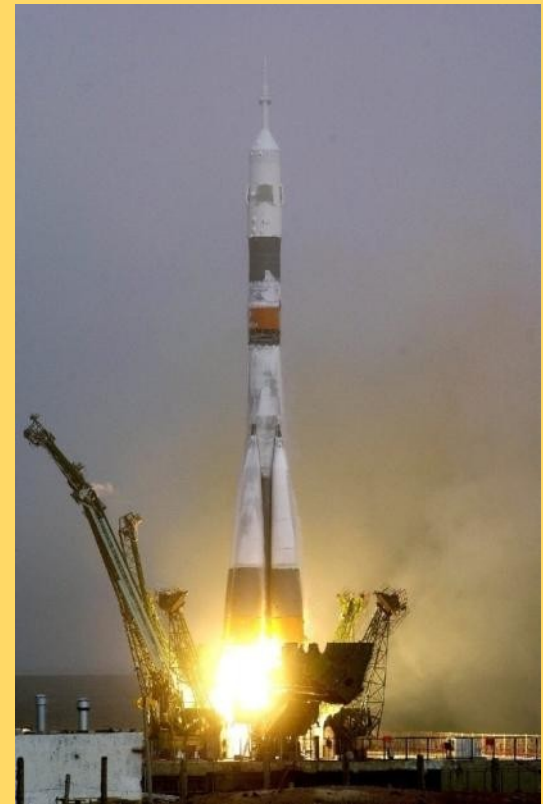
- Gaandeweg stagneerde de Sovjet-Unie en koos ze ervoor het Westen op het terrein van de techniek en de wetenschap achterna te lopen en te imiteren (industriële spionage)

De planeconomie in de Sovjet-Unie

12. De Sovjet industrie na de dood van Stalin

- Toch nog prestaties, waar de Sovjet-Unie fier op mag zijn

BV : De Sojoez raketten (1961)

De planeconomie in de Sovjet-Unie

12. De Sovjet industrie na de dood van Stalin

- Toch nog prestaties, waar de Sovjet-Unie fier op mag zijn

BV : TV 144 (de Russische Concorde) 1968

De planeconomie in de Sovjet-Unie

12. De Sovjet industrie na de dood van Stalin

- Toch nog prestaties, waar de Sovjet-Unie fier op mag zijn

BV : Het ruimtestation MIR

De planeconomie in de Sovjet-Unie

Besluit en perspectieven

- De geschiedenis van de Sovjet-Unie en haar planeconomie hebben de superioriteit van het socialisme bewezen
- De gehele wereld zal pas vrede en welvaart kennen in een socialistische wereld republiek
- De aarde en het milieu kan maar gered worden als de macht in handen van de werkers komt en de planeconomie toelaat anders te gaan produceren en leven.

De planeconomie in de Sovjet-Unie

Hopelijk zal deze les een bijdrage kunnen leveren

- Voor het debat: welke wereld willen we ?
- Hopelijk bracht deze les ook hulde aan de immense bijdrage van de Sovjet-Unie en van het Sovjet volk

